



Varautuminen koronatilanteen...

Tästä sivusta on käännös kielille: Ruotsi (julkaistu)

Varautuminen koronatilanteen jatkumiseen 1.1.2022 alkaen esiopetuksessa

Esiopetus

Koronavirus

Tässä Opetushallituksen varhaiskasvatuksen järjestäjille suunnatussa tukimateriaalissa kerrotaan esiopetuksen ja sen lisäksi annettavan varhaiskasvatuksen järjestämisestä sekä varautumisesta koronapandemian aikana.

Päivitetty 29.3.2022 vastaamaan OKM:n ja THL:n 1.3.2022 antamaa suositusta terveysturvallisuudesta. Tekstiin on päivitetty myös tietoa hallituksen koronatilanteen hallinnan hybridistrategian uudistamisesta sekä yhteistyön tekemisestä ilmanvaihtoon ja sisäilman laatuun liittyen.

Esiopetuksen järjestäjien on tärkeä varautua siihen, että koronavirustilanne voi jatkua ja paikallinen epidemiatilanne voi vaatia erityisiä toimenpiteitä myös esiopetuksen järjestämisessä. Samaan aikaan on tarpeen arvioida ja aloittaa toimenpiteet lasten hyvinvointiin ja oppimiseen liittyvän velan korjaamiseksi.

Löydät tukimateriaalia koronaviruspandemia aiheuttamista tilanteesta palautumisesta sivulta [Esiopetuksen järjestäminen 1.1.2022 alkaen – koronatilanteesta palautuminen](#) (/fi/koulutus-ja-tutkinnot/esiopetuksen-jarjestaminen-ja-koronatilanteesta-palautuminen-112022-alkaen)

Tässä esiopetuksen järjestäjille suunnatussa tukimateriaalissa kerrotaan varautumisesta kevätlukukauteen 2022, jos koronavirustilanne vaatii edelleen erityisiä järjestelyjä. Tekstin linkit ja lakiviitteet on tarkistettu ajantasaisiksi.

Katso myös [varhaiskasvatuksen järjestäminen 1.1.2022 alkaen](#).

(/fi/varautuminen-koronatilanteen-jatkumiseen-varhaiskasvatuksessa-112022-alkaen)

Esiopetus ja sen lisäksi annettava varhaiskasvatus on lapsen oikeus

Jokaisen lapsen oikeudesta esiopetukseen ja sen lisäksi annettavaan varhaiskasvatukseen pyritään pitämään huolta myös mahdollisissa poikkeustilanteissa. Perusopetuslain määraikaiseen 20 a §:n sisältyvät säännökset poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä, kuten etäopetuksesta, eivät koske esiopetusta eivätkä esiopetuksessa olevia pidennetyn oppivelvollisuuden lapsia. Esiopetus järjestetään lähiopetuksena päiväkodissa tai koulussa. Jos lapsi ei osallistu esiopetukseen, on huoltajan pidettävä huolta siitä, että lapsi saavuttaa muulla tavoin esiopetuksen tavoitteet.

Kouluissa ja päiväkodeissa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita ja paikallisia opetussuunnitelmia sekä lapsikohtaisia suunnitelmia. Koronatilanne ei muuta lapsen esiopetukseen osallistumisen aikoja eikä oikeutta esiopetukseen. Esiopetuksen lomat toteutetaan lukuvuosisuunnitelman mukaisesti. Juhlien ja tapahtumien järjestämisessä noudatetaan viranomaisohjeita turvallisuudesta.

Hygienian ja varotoimien tehostamisesta huolimatta on tärkeää huolehtia, että lapsi saa tarvitsemansa opetuksen, aikuisen läheisyyden, turvan ja vuorovaikutuksen. Tartuntatautilanteen vuoksi lapsilla saattaa olla tavanomaista enemmän tai pidempiä poissaoloja esiopetuksesta. Myös yleinen epävarmuus sekä kotien mahdolliset sosiaaliset ja taloudelliset ongelmat heijastuvat lasten hyvinvointiin. Huolenpidon ja hyvinvoinnin tehtävät esiopetuksessa korostuvat. Lasten kasvun ja oppimisen tuen sekä oppilashuollon tuen tarpeet ovat kasvaneet. On tärkeää arvioida ja turvata lasten tarvitsema lainsäädäntöön perustuva kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin sekä oppilashuollon tuki Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin määrätyllä tavalla.

→ [Katso myös varhaiskasvatuksen järjestäminen 1.1.2022 alkaen](#)

(/fi/varautuminen-koronatilanteen-jatkumiseen-varhaiskasvatuksessa-112022-alkaen)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Varautuminen ja toiminta koronavirusepidemian aikana

Esiopetuksen järjestäminen ja päätöksenteko

Kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset seuraavat epidemiatilannetta ja tarkistavat määräyksiä, ohjeita ja suosituksia epidemiatilanteen mukaan. Alueellisesta tautitilanteesta, rajoituksista ja suosituksista on kerrottu tarkemmin Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), aluehallintovirastojen ja sairaanhoitopiirien sekä kuntien verkkosivuilla.

Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta on vahvistettu 22.12.2021. Laki (1221/2021) on voimassa 1.1.–30.6.2022. Lakiin sisältyvä väliaikainen 58 c § vastaa sisällöltään vuonna 2021 voimassa ollut vastaavaa säännöstä. Tartuntatautilain 58 c §:ssä säädetään toimenpiteistä koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi ja se asettaa velvoitteita myös esiopetuksen järjestäjille.

Tartuntatautilain mukaan kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan oppilaitosten ja päiväkotien tilojen sulkemisesta, jos tilojen sulkeminen on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavat päätökset silloin, kun ne ovat tarpeen usean kunnan alueella.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitos ovat antaneet 1.3.2022 varhaiskasvatusta, kouluja, oppilaitoksia ja korkeakouluja varten uudet terveysturvallisuutta koskevat suositukset. Suosituksissa on otettu huomioon siirtyminen paikallisiin ja alueellisiin täsmätoimiin koronarajoituksia purettaessa. Työterveyslaitoksen ohjetta työpaikoille (Ohje varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen koronavirustartuntojen ehkäisemiseksi 1.12.2020) voidaan käyttää soveltuvin osin paikallisesti tai alueellisesti päätettävien tavoin. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos on julkaissut ohjeistuksen ilmanvaihdosta. Ohjeistus on suunnattu tilojen ylläpidosta vastaavalle tekniselle henkilöstölle.

Päiväkodeissa annettavassa esiopetuksessa ja sen lisäksi annettavassa varhaiskasvatuksessa noudatetaan varhaiskasvatustilain mukaisia ryhmäkokoja ja henkilöstömitoituksia. Myös kouluissa annettavassa esiopetuksessa toimitaan tavanomaisissa ryhmissä.

Hallitus on 10.2.2022 antanut periaatepäätöksen koronahoidon hybridistrategian uudistamisesta. Periaatepäätöksen mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt päätöksen koronaepidemian hillinnän strategisista linjauksista. Koronaepidemian torjunta perustuu jatkossa ensisijaisesti ihmisten omaehtoisen terveysturvallisen toiminnan tukemiseen, tartuntojen vakavien seurausten ehkäisemiseen rokotuksin sekä vain välttämättömiin ja

rajattuihin rajoituksiin. Kattavat rokotukset, kotitestausta ja alueellinen viestintä korostuvat.

Esiopetuksen järjestäjien on tärkeää varautua esimerkiksi sijaisjärjestelyin myös mahdollisiin vakaviin tilanteisiin, joissa paljon henkilöstöä on poissa työstä. Yhteistyötä voidaan tehdä myös muiden esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjien ja tuottajien kanssa.

→ **THL:n ja OKM:n suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana**

(<https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772>)

→ **Työterveyslaitoksen ohje varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen covid-19-tartuntojen ehkäisemiseksi**

(<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-varhaiskasvatus-perusopetus>)

→ **THL: Ilmanvaihto-ohjeistus varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen tilojen käytöstä vastaaville**

(<https://thl.fi/fi/web/ymparistoterveys/sisailma/koronavirus-ja-sisailman-turvallisuus/ilmanvaihto-ohjeistus-varhaiskasvatuksen-opetuksen-ja-koulutuksen-tilojen-kaytosta-vastaaville>)

→ **Alueellinen ja paikallinen koronatilanne selviää THL:n sivulta**

(<https://thl.fi/fi/web/infektiaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta/koronaepidemia-alueiden-tilanne-suositukset-ja-rajoitukset>)

→ **THL: Koulujen koronavirustartunnat ja altistumiset**

(<https://thl.fi/fi/web/infektiaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta/koulujen-koronavirustartunnat>)

→ **VN: Hybridistrategia koronatilanteen hallintaan**

(<https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/hybridistrategia-koronatilanteen-hallintaan#aa457491>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Tartuntatautilain hygieniata ja väljyyttä koskevat velvoittavat säännökset

Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (1221/2021) on vahvistettu 22.12.2021. Laki on voimassa 1.1.–30.6.2022. Lakiin sisältyvä väliaikainen 58 c § vastaa sisällöltään vuonna 2021 voimassa ollutta vastaavaa säännöstä. Tartuntatautilain 58 c §:ssä säädetään toimenpiteistä koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi ja se asettaa velvoitteita myös esiopetuksen järjestäjille.

Pykälän mukaan toiminnan järjestäjien on huolehdittava, että

1. asiakkailla ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen
2. asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet
3. tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Lisäksi pykälän mukaan tilojen hallinnasta vastaavan toimijan tulee järjestää osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista.

Toimintaohjeiden antaminen esiopetuksessa toimiville voidaan toteuttaa toimintaan parhaiten sopivalla tavalla esimerkiksi lasten kanssa keskustellen, käytöstä ohjaavina kuvina ja merkintöinä tiloissa, vanhemmille jaettavina kirjallisina ohjeina, opastetauluina tai muulla vastaavalla tehokkaalla tavalla. Ohjaus voi olla myös osa opetussuunnitelman mukaista opetusta: lasten kanssa voidaan esimerkiksi itse tuottaa opasteita, kuvia ja ohjeita.

Esiopetuksessa lapsille suunnatut käsihygieniakäytännöt edellyttävät henkilöstön opastusta ja valvontaa. Huoltajia ohjataan ja kannustetaan toimimaan varhaiskasvatuksen yksiköissä esillä olevien opasteiden ja kotiin jaettujen kirjallisten ohjeiden mukaisesti.

Tartuntatautilain mukaan aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan edellä kuvattujen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista. Aluehallintovirasto ja kunta saavat tarkastaa valvomansa toimijan toiminnan sekä toiminnassa käytettävät tilat ja antaa määräyksen puutteiden ja epäkohtien korjaamisesta.

→ **Tartuntatautilain 58 c, 59 a, 59 b ja 59 c §**

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161227>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Lapsen turvallinen osallistuminen esiopetukseen

Toimintaa suunniteltaessa on tärkeää sovittaa yhteen lapsen etu ja oikeudet ja tartuntatautien torjunnan periaatteet. On tärkeää, että lapsi saa aikuisen läheisyyttä, turvaa ja vuorovaikutusta mahdollisimman samalla tavalla kuin ennenkin.

Päiväkodeissa ja kouluissa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa ja lapsikohtaisia suunnitelmia. Esiopetuksen järjestäjä huolehtii lasten ja työntekijöiden turvallisuudesta.

Mikäli viranomaiset määräävät lapsiryhmän tai yksikön karanteeniin, voidaan lasten oppimista ja hyvinvointia tukea etäyhteyksiä hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan paikallisesti päätettävällä tavalla. Useilla kunnilla on ollut tällaisesta toiminnasta hyviä kokemuksia epidemian aikana.

→ **Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana**

(<https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+->

[+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-](#)

[+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772\)](#)

→ **Opetushallituksen usein kysytyt kysymykset: Koronavirus**

(<https://www.oph.fi/fi/usein-kysyttya?themes%5BKoronavirus%5D=Koronavirus>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Riskiryhmään kuuluvat lapset ja henkilöstö

Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjät ja tuottajat vastaavat varhaiskasvatusympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Hoitava lääkäri arvioi, voiko lapsi, jolla tai jonka perheenjäsenellä on vaikea perussairaus tai joka tarvitsee säännöllistä puolustuskykyä lamaavaa lääkitystä, osallistua lähiopetukseen tai varhaiskasvatukseen. Mikäli esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen osallistuu riskiryhmään kuuluvia lapsia, tulee heidän osallistumiseensa kiinnittää erityistä huomiota ja kehittää sopivia osallistumisen tapoja yhdessä huoltajien, hoitavan lääkärin sekä paikallisten tartuntatautiviranomaisten kanssa.

Lapsen oman riskiryhmään kuulumisen tai hänen riskiryhmään kuuluvan perheenjäsenensä vuoksi kaikki lapset eivät voi osallistua esiopetukseen. Koronavirustilanteen pitkittyttyä nämä lapset ovat saattaneet joutua olemaan pitkään pois esiopetuksesta, joten esiopetuksen järjestäjän olisi tärkeä suunnitella, millä tavalla tällaisten lapsen oppimista ja kouluvalmiutta voitaisiin tukea. Esiopetuksen oppilaita voidaan tukea poissaolon aikana etäyhteyksiä hyödyntävällä opetuksella paikallisesti päätettävällä tavalla. Saatujen kokemusten

pohjalta myös etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta löytyy esiopetukseen sopivia toimintatapoja.

Tilapäisen vapautuksen (poissaolon) myöntämisen sijasta lapselle voidaan myös tehdä päätös erityisistä opetusjärjestelyistä, jos se on perusteltua lapsen terveydentilaan liittyvistä syistä (perusopetuslain 18 § 1 mom. 3 kohta). Tällöin lapsen opetus voidaan järjestää perusopetuslainsäädännöstä osittain poiketen, esimerkiksi etäopetuksena. Päätöksenteossa voidaan hyödyntää lääkärin arviota. Erityisiä opetusjärjestelyjä harkittaessa otetaan huomioon lapsen etu, lapsen tarve saada esiopetusta ja mahdollisuudet erilaisiin järjestämistapoihin.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) velvoittaa opetuksen järjestäjiä ja kouluja muun ohella arvioimaan yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on suositellut lausunnossaan (13.5.2020, VVTdno-2020-393), että mahdollisuus erityisiin opetusjärjestelyihin tarjottaisiin yhtäläisesti myös lapsille, jotka ovat perustellusti poissa opetuksesta perheenjäsenensä terveydentilan vuoksi, jos erityisiä opetusjärjestelyitä tehdään lapsille, jotka kuuluvat riskiryhmiin.

Esiopetuksen järjestäjä voi päättää osana perusopetuslain 18 §:n mukaista erityisiä opetusjärjestelyjä koskevaa päätöstä, miten riskiryhmään kuuluville etäopetuksessa oleville lapsille ateriaetu järjestetään. Vastaavasti opetuksen järjestäjä voi päättää, miten ateriaetu järjestetään niille etäopetuksessa oleville lapsille, joiden perheenjäsen kuuluu riskiryhmään.

Opettajien ja muiden varhaiskasvatuksessa työskentelevien osalta työturvallisuus on varhaiskasvatuksen järjestäjän eli työnantajan vastuulla. Työterveyslaitos on julkaissut koronavirukselle altistumisen ehkäisemistä koskevat ohjeet, jotka on suunnattu päiväkodeille ja kouluille sekä muille työpaikoille, joissa järjestetään varhaiskasvatuslaissa ja perusopetuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatusta ja opetusta.

Varhaiskasvatuksessa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskinarvioon. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa. Henkilökuntaa tulee muistuttaa toistuvasti, että työpaikalle ei pidä tulla, mikäli on vähäisiäkin hengitystietulehduksen oireita.

→ **Työterveyslaitoksen ohje varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen covid-19-tartuntojen**

ehkäisemiseksi (<https://hyvatyto.ttl.fi/koronavirus/ohje-varhaiskasvatus-perusopetus>)

→ **Työterveyslaitoksen toimintaohje työnantajille**

koronavirusepidemiaan varautumiseksi (<https://hyvatyto.ttl.fi/koronavirus/ohje-yrityksille>)

→ **Millaisia ohjeita päiväkodeille ja kouluille on työntekijöiden altistumisen ehkäisemiseen?** (<https://www.oph.fi/fi/usein-kysyttya/millaisia-ohjeita-paivakodeille-ja-kouluille-tyontekijoiden-altistumisen>)

→ **Koronaviruksesta usein kysyttyä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla** (<https://minedu.fi/koronavirus-ja-varautuminen>)

→ **THL: Lapset ja koronavirus** (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/lapset-ja-koronavirus>)

→ **THL: Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät (siirryt toiseen palveluun)** (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>)

→ **Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeet työntekijöille, jotka ovat alttiita koronaviruksen aiheuttaman covid-19 taudin vakavammille muodoille (siirryt toiseen palveluun)**
(https://stm.fi/documents/1271139/21475529/Korona_riskiryhm%C3%A4t_200320_ohje_ty%C3%B6suojelu_final_FI_pohja.pdf/697c798f-3863-bc4a-4bc7-fc2b6da25a42)

→ **Aluehallintoviraston sivuilta lisää tietoa koronaan liittyen**
(<https://avi.fi/etusivu>)

→ **Opetushallituksen usein kysytyt kysymykset: Mitä viestintävälineitä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäjä voi käyttää vanhemmille viestimiseen?** (<https://www.oph.fi/fi/usein-kysyttya/mita-viestintavaliineita-varhaiskasvatuksen-ja-esiopetuksen-jarjestaja-voi-kayttaa>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Koronatartuntaa ennaltaehkäiseviä toimintatapoja

Kunta määrittelee tilanteeseensa sopivat käytännöt ja ohjeistaa perheitä toimimaan niiden mukaisesti. Kunnan sivistystoimi ja kunnan tartuntataudeista vastaava yksikkö ohjeistavat tarvittaessa tarkemmin käytännön toimenpiteissä.

Päiväkodissa ja koulussa tulee noudattaa tartuntatautilain säännöksiä etäisyyden ylläpitämisestä (58 c§). Alueellinen tai paikallinen viranomaisinen päättää, mitä ja miten suosituksen fyysisten kontaktien

välttämistä koskevia toimia sovelletaan alueellisesta ja paikallisesta epidemiatilanteesta riippuen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 1.3.2022 antaman suosituksen mukaan esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjä sekä kunnan tartuntataudeista vastaava yksikkö ohjeistavat tarvittaessa tarkemmin käytännön toimenpiteissä. Kunta määrittelee tilanteeseensa sopivat käytännöt ja ohjeistaa perheitä toimimaan niiden mukaisesti. Esiopetukseen tai varhaiskasvatukseen ei pitäisi tulla oireisena, ja tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulisi välttää.

- Ryhmäkokoja ja henkilöstömitoitusta koskeva sääntely on voimassa esiopetusta ja varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön mukaisesti.
- Esiopetusryhmät pidetään tarvittaessa erillään. Myös esiopetuksen henkilöstön tulisi toimia mahdollisimman paljon saman lapsiryhmän kanssa.
- Toimintaa rytmittämällä ja porrastamalla sekä ulkotiloja hyödyntämällä pyritään siihen, että samassa tilassa on mahdollisimman vähän henkilöitä.
- Ruokasalia voi käyttää porrastetusti. Hygieniasta huolehditaan tartuntatautilain 58 c §:n edellyttämällä tavalla ruuanvalmistuksen ja -jakelun sekä syömisen aikana.
- Isoja yhteistilaisuuksia järjestettäessä huomioidaan väljyys- ja hygieniatekijät. Aluehallintoviraston mukaan päiväkotien järjestämät juhlat ja päättäjätilaisuudet ovat yleisötilaisuuksia, jos tilaisuuteen osallistuu muita kuin henkilökuntaa ja lapsia, kuten esimerkiksi huoltajia. Yleisötilaisuuksissa tulee noudattaa paikallisia ja alueellisia määräyksiä. Päiväkotien ja koulujen opetustoimintaan ja muuhun lakisääteiseen toimintaan ei lähtökohtaisesti sovelleta yleisiä kokoontumisrajoituksia.
- THL:n kansallinen maskisuositus ei koske varhaiskasvatus- tai opetussektoria lasten osalta.
- Muiden kuin lasten sekä koulun ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan oleskelu koulun tai varhaiskasvatuksen alueella on mahdollista tartuntatautilain mukaiset hygieniavaatimukset huomioiden. Vastaavalla tavalla järjestetään myös lapsen ja perheen mahdollisuus tutustua koulun tai varhaiskasvatuksen toimintaan.
- Henkilökunnan kokoontumisia voidaan järjestää ja henkilöstön siirtyminen toimipaikasta toiseen on mahdollista epidemiatilanne ja

tartuntatautilain mukaiset hygieniavaatimukset huomioiden.

Kokoontumisissa voidaan edelleen hyödyntää etäyhteyksiä.

- Hygienian tehostamisesta ja fyysisten kontaktien välttämisestä huolimatta on tärkeää huolehtia, että lapsi saa tarvitsemansa läheisyyden, turvan ja vuorovaikutuksen.

Jonoja, ruuhkaa tai muuta henkilöiden pakkautumista sisä- ja ulkotiloissa tulee estää ohjeistuksin sekä toiminnan suunnittelun avulla niin lasten, henkilökunnan kuin huoltajienkin osalta. Esimerkiksi ruuhkaa lasta tuotaessa esiopetukseen tai varhaiskasvatukseen ja haettaessa esiopetuksesta tai varhaiskasvatuksesta on tärkeää välttää sekä sisä- että ulkotiloissa. Tärkeää on kuitenkin huomioida, että näissäkin tapauksissa lapsi saa tarvittavaa läheisyyttä ja turvaa.

Työnantaja arvioi, onko työntekijöiden käytettävä työssään kasvomaskeja. Arvio tehdään riskiperustaisesti. Tällöin työnantajan pitää hankkia suojarusteet ja valvoa niiden käyttämistä. Työntekijällä puolestaan on velvollisuus käyttää työnantajan antamia suojarusteita.

Esiopetuksen kuljetusten järjestämisessä otetaan huomioon riskiryhmiin kuuluvat lapset. Huoltajan kanssa voidaan sopia kuljetuskorvauksen käytöstä.

Esiopetuksessa voidaan hyödyntää ulkotiloja ja luontoympäristöjä mahdollisimman paljon. Ulkotilat ja luonto sopivat hyvin myös huoltajien tapaamisiin ja esiopetuksen muihin yhteisiin hetkiin.

Esiopetuksen järjestäjän tilojen hallinnasta vastaava vastaa ohjeistuksesta ja käsienpesumahdollisuudesta myös tilojen ilta- ja viikonloppukäytön osalta, jos kysymyksessä on esiopetuksen järjestäjän järjestämä toiminta. Ohjeistusta tulee antaa riittävän etäisyyden ylläpitämisestä, käsien puhdistamista ja muista tartuntojen leviämistä estävistä käytänteistä. Jos kysymys on ulkopuolisen toiminnan järjestäjän vuokrasopimuksen mukaisesta toiminnasta, tartuntatautilain 58 c §:n mukaisten velvoitteiden toteuttamisesta voidaan sopia esiopetuksen järjestäjän ja vuokralaisen kesken. Varsinainen toiminnan harjoittaja vastaa siitä, että velvoitteet on toimeenpantu asianmukaisesti.

→ **THL:n ja OKM:n suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana**

([https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-](https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772)

[+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-](https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772)

[+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772](https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/t=1646141477772))

→ **Työterveyslaitoksen ohje työntekijöille koronavirus-tartunnan ehkäisyyn** (<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-tyontekijalle>)

→ **Opetushallituksen usein kysytyt kysymykset: Mitä viestintävälineitä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäjä voi käyttää vanhemmille viestimiseen?** (<https://www.oph.fi/fi/usein-kysyttya/mita-viestintavaliineita-varhaiskasvatuksen-ja-esiopetuksen-jarjestaja-voi-kayttaa>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Muita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 1.3.2022 antamassa suosituksessa todetaan, että esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen ei pidä tulla, jos on sairastumiseen viittaavia oireita.

Käsi- ja yskimishygieniasta suosituksessa todetaan seuraavaa:

- Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja.
- Käsien pesua suositellaan esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen tullessa, ennen ruokailua, aina ulkoa sisälle tullessa, sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen, tai kun kädet ovat näkyvästi likaiset. Kädet kuivataan huolellisesti puhtaaseen, kuivaan pyyhkeeseen. Tämä voi olla joko kertakäyttöinen paperipyyhe tai ns. rullakäsipyyhe, jossa puhdas ja likainen osa eivät ole kosketuksissa toisiinsa.
- Jos käsienpesu ei ole mahdollista, voidaan käyttää käsihuuhdetta. Käsihuuhdetta tulisi olla helposti saatavilla. Lasten käsihuuhteen käyttö tapahtuu aina aikuisen valvonnassa.
- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttönenäliina, joka heitetään roskeen heti käytön jälkeen. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kyynärtaipeella. Kädet pestään tämän jälkeen.
- Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Tartuntatautilain 58 c §:n mukaisesti tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään. Saniteettitiloissa voi siivousta tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita. THL:n erillinen ohjeistus ilmanvaihdesta tulisi huomioida varhaiskasvatuksen ja koulujen tilojen käytössä.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, pulpetit ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä.
- Yhteiskäytössä olevien työvälineiden, kuten näppäimistöjen, tablettien tai askartelutarvikkeiden (sakset ym.) puhdistamista käyttäjien välillä suositellaan. Myös lelujen säännöllisestä puhdistamisesta huolehditaan.

Paikallisesti on tärkeää, että kaikissa esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköissä henkilöstö tietää työnjaon ja vastuut erilaisissa tilanteissa. Hyvä ja avoin viestintä lisää molemminpuolista luottamusta.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on julkaissut ohjeistuksen ilmanvaihdosta. Ohjeistus on suunnattu tilojen ylläpidosta vastaavalle tekniselle henkilöstölle.

→ **Työterveyslaitoksen ohjeistus siivoukseen COVID-19-tartuntojen ehkäisemiseksi** (<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen>)

→ **Työterveyslaitoksen ohje varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen covid-19-tartuntojen ehkäisemiseksi** (<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-varhaiskasvatus-perusopetus>)

→ **Työterveyslaitoksen tietoa suojautumisesta koronavirustartunnalta: kasvomaskit, suu-nenäsuojaimet ja hengityksensuojaimet** (<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-suu-ja-nenasuojus>)

→ **Opetushallituksen usein kysytyt kysymykset: Millaisia ohjeita päiväkodeille ja kouluille on työntekijöiden altistumisen ehkäisemiseen?** (<https://www.oph.fi/fi/usein-kysyttya/millaisia-ohjeita-paivakodeille-ja-kouluille-tyontekijoiden-altistumisen>)

→ **THL: Käsienpesu ja yskiminen** (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>)

→ **THL:n ja OKM:n suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana**
(<https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772>)

→ **THL: Suositus kasvomaskien käytöstä kansalaisille**
(<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/suositus-kasvomaskien-kaytosta-kansalaisille>)

→ **THL: Ilmanvaihto-ohjeistus varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen tilojen käytöstä vastaaville**

(<https://thl.fi/fi/web/ymparistoterveys/sisailma/koronavirus-ja-sisailman-turvallisuus/ilmanvaihto-ohjeistus-varhaiskasvatuksen-opetuksen-ja-koulutuksen-tilojen-kaytosta-vastaaville>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Lapsen sairastuminen ja oireilu

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on ohjeistanut, miten tulee menetellä, jos lapsi sairastuu tai jos lapsella on koronavirustartuntaan viittaavia oireita ja milloin esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen voi palata.

→ **THL:n ohjeistus: Lapset ja koronavirus** (<https://thl.fi/fi/web/infektiaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/lapset-ja-koronavirus>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Uudet lapset esiopetusryhmässä

Koronavirusepidemia tulee huomioida suunnittelussa esimerkiksi siinä, miten uudet lapset ja perheet otetaan vastaan sekä miten tutustumisjaksot toteutetaan ja uudet lapsiryhmät ryhmätetään. Monella lapsella on saattanut olla pitkä tauko esiopetuksesta, jolloin lapset voivat tarvita tavallista enemmän tukea esiopetukseen palaamisessa.

Uusien lasten aloittaessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota hygieniaohteistuksiin sekä siihen, miten lapset oppivat toimimaan uudessa ryhmässä turvallisesti. Lapsen ja perheen mahdollisuus tutustua esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimintaan järjestetään väljyys- ja hygieniatekijät huomioiden. Yhteenkuuluvuuden tunne, lasten ja aikuisten keskinäinen tunteminen ja välittäminen ovat tärkeitä. Uutta lasta tuetaan lapsiryhmän jäseneksi pääsemisessä, työtapojen opettelussa ja tarvittaessa jatketaan lapsen saamaa kasvun ja oppimisen sekä oppilashuollon tukea välittömästi.

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Tilaisuudet, juhlat ja retket

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa järjestetään vanhempain tapaamisia, erilaisia juhlia ja tapahtumia sekä retkiä. Isoja

yhteistilaisuuksia järjestettäessä huomioidaan väljyys- ja hygieniatekijät. Aluehallintoviraston mukaan koulujen ja päiväkotien järjestämät juhlat ja päättäjäistilaisuudet ovat yleisötilaisuuksia, jos tilaisuuteen osallistuu muita kuin henkilökuntaa ja lapsia, kuten esimerkiksi huoltajia. Yleisötilaisuuksissa tulee noudattaa paikallisia ja alueellisia määräyksiä. Päiväkotien ja koulujen opetustoimintaan ja muuhun lakisääteiseen toimintaan ei lähtökohtaisesti sovelleta yleisiä kokoontumisrajoituksia. Tilaisuudet tukevat lasten ja perheiden hyvinvointia ja luovat yhteisöön kuulumisen tunnetta.

Myös retkien ja vierailujen järjestämisessä tulee ottaa huomioon opetus- ja kulttuuriministeriön ja terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 1.3.2022 antamat suositukset, yleiset väljyys ja hygieniaohteet sekä mahdolliset alueelliset rajoitukset. Retkeily ja liikkuminen luonnossa ja lähiympäristössä ovat kuitenkin suositeltavia ja ne rikastavat lasten päivää. Luonto- ja lähiympäristö on myös usein rikas oppimisympäristö erilaisille oppimiskokonaisuuksille.

→ **UKK: Voidaanko koronavirusaikana järjestää juhlia?** (/fi/usein-kysyttya/voidaanko-koronavirusaikana-jarjestaa-juhlia)

→ **Vinkkejä vanhempainiltojen järjestämiseen Vanhempainliiton sivuilta** (<https://vanhempainliitto.fi/opettajalle/osallistavat-ja-vuorovaikutteiset-vanhempainillat/>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Lapsen LEOPS keskustelut

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman eli vasu -keskusteluja ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman eli LEOPS-keskusteluja käydään toimintakauden aikana. Tarvittaessa on hyvä pohtia keskusteluihin vaihtoehtoisia toimintatapoja etäyhteyksiä hyödyntämällä. Lapsen vasu- ja LEOPS-keskusteluja on pidetty onnistuneesti etäyhteyksin erilaisten sovellusten kautta tai puhelimitse.

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Harjoittelijat varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipisteissä on usein opiskelijoita suorittamassa opintoihin kuuluvia harjoitteluita. Työharjoitteluja voidaan toteuttaa, jos se on työpaikan puolesta mahdollista.

Koulutuksen järjestäjä ja työnantaja arvioivat, että työympäristö on turvallinen opiskelijalle.

→ **Koronaviruksesta usein kysyttyä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla** (<https://minedu.fi/koronavirus-ja-varautuminen>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Karanteeni ja eristäminen

Tartuntatautilain mukaisesti karanteeni ja eristäminen on toteutettava siten, että karanteenissa tai eristyksessä olevan oikeuksia ei tarpeettomasti rajoiteta. Lapsen oppimista ja hyvinvointia voidaan tukea esimerkiksi etäyhteyksiä hyödyntäen paikallisesti päätettävällä tavalla. Useilla kunnilla on ollut tällaisesta toiminnasta hyviä kokemuksia epidemian aikana.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstö tapaa huoltajia päivittäin. Karanteenitilanteessa kannattaa korostaa tavallistakin järjestelmällisemmin kodin ja varhaiskasvatuksen, sekä kodin ja esiopetuksen yhteistyötä, sekä varautua vastaamaan huoltajien huoliin lapsesta. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön olisi hyvä yhteisesti keskustella siitä, miten huoltajia voidaan tukea arjen rutiineissa.

Jos lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta tai esiopetuksesta, hänen ei tule osallistua myöskään varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen tiloissa järjestettäviin ruokailuihin. Tämä ehkäisee epidemian leviämistä. Lapsella on esiopetuksessa oikeus ateriaan myös karanteenin ja eristyksen aikana. Valmiin aterian sijasta voidaan tarjota myös ruokatarvikekassi. Tästä sovitaan huoltajien kanssa. Kunnan on tartuntatautilain 68 §:n mukaan karanteeni- ja eristystilanteessa huolehdittava tarvittaessa ruokahuollosta.

On tärkeää, että lapsiin ja huoltajiin pidetään yhteyttä karanteeni- ja eristämistilanteessa. Yhteydenpitotavoista voidaan sopia tarkemmin lapsen huoltajien kanssa. Yhteydenpidossa tulisi suosia perheille tuttuja yhteydenpidon muotoja ja huomioida tarvittaessa tarve tulkkipalveluiden käytölle.

Tutun opettajan, kavereiden ja päiväkodin näkeminen esimerkiksi videoyhteydellä voi olla pienellekin lapselle tärkeää osallisuuden ja poikkeavan tilanteen hahmottamisen näkökulmasta. Oman ja tutun lapsiryhmän tapahtumissa ja rytmissä mukana pysyminen helpottavat paluuta arkeen.

Viestit varhaiskasvatus- tai esiopetusryhmästä lapselle ylläpitävät tunnetta kuulumisesta ryhmään ja voivat helpottaa lapsen ikävää kavereita, päiväkodin henkilöstöä ja toimintaa kohtaan. Viestittävät asiat voivat olla hyvin pieniä ja arkisiakin.

Koronavirukseen liittyvää ohjeistusta

→ **Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön suositus...**

(<https://okm.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf/f190e566-68f2-52f6-dba1-a83f03f25110/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+1.3.2022.pdf?t=1646141477772>)

→ **THL: Ajankohtaista koronaviruksesta** (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19>)

→ **Koronaviruksesta usein kysyttyä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla** (<https://minedu.fi/koronavirus-ja-varautuminen>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

Esiopetuksessa olevilla lapsilla on lainsäädännön mukainen oikeus saada kasvun ja oppimisen tukea (ns. kolmiportainen tuki) sekä oppilashuollon tukea aina tarvittaessa ja riittävän kauan opetussuunnitelmassa ja opiskeluhuoltosuunnitelmassa määrättyllä tavalla. Tartuntatautilanne otetaan huomioon tuen järjestämisessä niin, että lasten mahdollisuus saada tarvitsemaansa tukea turvataan.

Korona-ajan vaikutuksia lapsille ja perheille on vaikea arvioida, mutta on mahdollista, että erityisesti tilanteen pitkittyminen on aiheuttanut erityisesti osalle erityistä kuormitusta ja tuen tarpeiden lisääntymistä. Tukitoimenpiteitä ei välttämättä ole voitu järjestää korona-aikana tai osalta lapsilta tuen tarpeita on voinut jäädä tunnistamatta riittävän varhaisessa vaiheessa. Siksi onkin tärkeää tarkistaa lapsen tarvitsemat tukitoimenpiteet.

Tuen jatkumon näkökulmasta on hyvä huomioida tukea tarvitsevat lapset ja perheet myös karanteenitilanteen aikana, vaikka lapsi ei osallistuisi varhaiskasvatuksen toimintaan tai esiopetukseen lähiopetuksena.

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat itsessään monelle lapselle tukitoimia, joita on saatettu suositella esimerkiksi monialaisen yhteistyön, kuten psykologien ja lääkärien taholta. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen

osallistumista kannattaa harkita erityisesti silloin, kun se on lapsen edun mukaista, vaikka lapsi voitaisiinkin pitää kotona. Kehityksen ja oppimisen tuki voi myös olla yhteydenpitoa kotiin tai työskentelyä yhdessä lapsen kanssa etäyhteydellä.

→ **Lue lisää pienen lapsen hyvinvoinnin tukemisesta**

varhaiskasvatuksessa (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/vuorohoito>)

→ **Lue lisää lapsen kasvun ja oppimisen tukemisesta esimerkiksi**

kielen osalta (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kielten-rikas-maailma-materiaali>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Monikieliset lapset ja perheet

Monikielisten perheiden lapset tarvitsevat varhaiskasvatusta ja esiopetusta muun muassa suomen tai ruotsin kielen oppimisen vuoksi. Viestiminen maahanmuuttotaustaisten lasten huoltajille voi vaatia erityistä huomiota ja järjestelyjä, kuten tulkkauspalveluja. Vastuu vuorovaikutuksen ymmärrettävyyden varmistamisesta on varhaiskasvatuksen järjestäjällä. Karanteenitilanne saattaa herättää huolta lapsissa ja lasten huoltajissa, varsinkin jos oikeaa tietoa ei ole saatavilla omalla äidinkielellä. Kokosimme tähän linkkejä monikielisille sivustoille, joista löytyy tietoa mm. koronatilanteesta.

Kokosimme linkkejä THL:n ja muiden tahojen tuottamista monikielisistä materiaaleista koskien koronavirusta sekä materiaalilinkkejä maahanmuuttotaustaisten lasten opetuksen tueksi sekä huoltajille koskien muun muassa koronavirukselta suojautumista.

→ **Monikielistä materiaalia koronaviruksesta sekä tukea**

kasvatukseen ja opetukseen ([https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/monikielista-](https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/monikielista-materiaalia-koronaviruksesta-seka-tukea-kasvatukseen-ja)

[materiaalia-koronaviruksesta-seka-tukea-kasvatukseen-ja](https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/monikielista-materiaalia-koronaviruksesta-seka-tukea-kasvatukseen-ja))

→ **Opetus- ja kulttuuriministeriö: Frequently asked questions**

about COVID-19 (<https://minedu.fi/en/the-impact-of-coronavirus-on-education-and-culture>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Ohjeita henkilöstölle koronatilanteen käsittelyyn lasten kanssa

Koko yhteiskuntaa koskeva epidemiatilanne on aiheuttanut huolta niin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstössä kuin lasten

huoltajissakin. Lapset aistivat hyvin aikuisen huolen ja onkin tärkeää, että heidän kanssaan käsitellään asiaa lapsen ikätason mukaisesti, kuitenkin hämmentämättä lasta turhaan.

Rehelliset ja lapsen ikätason mukaiset vastaukset kysymyksiin luovat turvallisuutta. Lapset myös saattavat toistaa kysymyksiä useampaan kertaan. Lasta tulee kuunnella ja hänen kysymyksiinsä tulee vastata, vaikka aikuinen voikin ajatella, että olisi hyvä ”suojella” lasta. Keskusteluissa on hyvä käyttää lapsille tuttuja käsitteitä ja ilmauksia.

Sadut ja tarinat auttavat lasta sanoittamaan kokemuksiaan, mutta myös varhaiskasvatuksen normaalit pedagogiset käytännöt, kuten piirtäminen, liikunta tai musiikki ovat hyviä keinoja tunteiden käsittelyyn.

Epidemian aikana on hyvä jatkaa normaalia varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjen rytmiä huomioiden ohjeistukset.

→ **Mimmit-lastenmusiikkiyhtyeen Muista pestä kädet - musiikkivideo (sis. tukiviittomia, myös englanniksi)**

(<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=wEucz5jSre0>)

→ **Unicef: Miten puhua lapsen kanssa koronaviruksesta? 8 vinkkiä** (<https://www.unicef.fi/korona-virus-8-ohjetta-nain-puhut-lapselle/>)

→ **Ohjeita varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstölle koronatilanteen käsittelyyn lasten kanssa**

(<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/ohjeita-varhaiskasvatuksen-ja-esiopetuksen-henkilostolle-koronatilanteen-kasittelyyn>)

→ **Tukea lapsille ja lapsiperheille korona-aikana**

(<https://www.lapsenoikeudet.fi/korona/>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Saako koronalla leikkiä?

Leikki ja leikkiminen ovat lapsen tapoja käsitellä ympäröivän maailman pelottavia ja uhkaavia ilmiöitä ja leikin kautta lapset pystyvät jäsentämään ja pilkkomaan näitä vaikeita asioita itselleen käsiteltäviksi kokonaisuuksiksi. Lapset siis leikkivät koronaa ja aikuisten on tärkeä välittää lapselle viesti, ettei leikissä ole mitään väärää tai pahaa.

”Varhaiskasvatuksessa lapset voivat leikkiä muun muassa laboratoriota ja sairaalaa, joissa pehmoeläimet saavat hoitoa ja verinäytteet (vesivärillä toteutetut) analysoida. Osallisuutta kartoittavassa

tutkimushankkeessamme ilmeni, miten tärkeää on kuunnella lasten huolta ja tukea toimintaa, jossa lapsia huolestuttavia ilmiöitä voidaan käsitellä leikkien”, Jonna Kangas Helsingin yliopistolta kertoo.

Aikuisten huoli heijastuu herkästi myös lapsiin. Leikeissä esiintyy myös synkkiä teemoja, kuten hautajaisia, kuolemaa ja pahaa oloa, mutta leikin kautta näiden teemojen käsittely on lapselle turvallista ja lapsi voimaantuu käsittelemään pelottavaa ja tuntematonta tilannetta itselleen sopivalla tasolla. Leikissä lapsi on päättään pidempi ja leikkiminen lisää mielenterveyden suojaavia tekijöitä. Kotonakin voi järjestää koronalaboratorion, hoitaa pehmoleluja leikkisairaalaan tai keksiä ihmelääkettä. Leikissä kaikki on mahdollista. Leikille kannattaa varata aikaa niin varhaiskasvatuksessa kuin kotonakin.

→ **MLL: Leikkipäivä sivu vinkkejä leikistä sekä leikkipankki**

(<https://leikkipaiva.fi/>)

→ **Perinneleikit- Ideoita leikkeihin** (<https://www.perinneleikit.fi/leikit/>)

→ **Ilo kasvaa liikkuen -leikkioppas**

(https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/sites/www.ilokasvaaliikkuen.fi/files/tiedostot/lasten_60_idea_ideaopas_web.pdf)

→ **Valtakunnallisen Leikkipäivän ideoita leikkeihin**

(<https://www.oph.fi/fi/varhaiskasvatuksen-jarjestaminen-uudella-toimintakaudella>)

Takaisin ylös (#main-content) ↑

Ohjeen päivityksiä koskevat tiedot

Teksti on tarkistettu 21.1.2022. Tekstin kohtaa Lapsen sairastuminen ja oireilu on täydennetty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ajankohtaisilla suosituksilla korona-altistumistilanteisiin varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa. Suositukset on annettu 13.1.2022 ja 14.1.2022. Kohdasta Koronatartunta ennaltaehkäiseviä toimintatapoja on poistettu maininta alueellisten ja paikallisten viranomaisten mahdollisista täydentävistä suosituksista koskien esimerkiksi kasvomaskin käyttöä.

Teksti on tarkistettu 28.12.2021. Tukimateriaali on päivitetty vastaamaan OKM:n ja THL:n 22.12.2021 antamaa suositusta terveysturvallisuudesta. Uutta tietoa kohdissa Varautuminen ja toiminta koronavirusepidemian aikana, Koronatartunta ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja Uudet lapset esiopetusryhmässä. Myös linkit on tarkistettu ajantasaisiksi.

Teksti on tarkistettu 15.10.2021. Tukimateriaali on päivitetty vastaamaan OKM:n ja THL:n 12.10.2021 antamaa suositusta terveysturvallisuudesta. Uutta tietoa kohdissa Varautuminen ja toiminta koronavirusepidemian

aikana, Koronatartuntaa ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja Uudet lapset esiopetusryhmässä. Myös linkit on tarkistettu ajantasaisiksi.

Tekstiin on päivitetty 5.8.2021 Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön uusi suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana.

Teksti on tarkistettu 9.6.2021. Teksti on pääosin sama kuin keväällä 2021. Tekstiin on lisätty tieto tartuntatautilain väliaikaisten säännösten voimassaolon jatkamisesta ja linkit sekä lakiviitteet on tarkistettu ajantasaisiksi.

Teksti on tarkistettu 21.3.2021. Tekstiin on lisätty tartuntatautilain muutoksen 22.2.2021 voimaan tulosta johtuvat velvoittavat säännökset. Tekstiä on myös tarkistettu muilta osin kyseisen lakimuutoksen mukaiseksi.

Teksti on tarkistettu ja päivitetty 26.1. Tarkennuksia on esiopetuksen järjestämistä käsittelevässä osuudessa, jossa muistutetaan vakavampiin tilanteisiin varautumisesta. Lisäksi riskiryhmien huomioimista sekä karanteenia ja eristämistä käsitteleviin osuuksiin on tehty lisäyksiä.

Teksti tarkistettu ja päivitetty tarpeellisilta osin 21.12.2020. Tekstiin on lisätty mm. linkityksiä oph.fi-ulkopuolisille sivuille ja tekstiä on selkeytetty tarpeen mukaan. Uutena tietona sivulle on lisätty eri viranomaisten vastuut, esiopetuksen lomat, ryhmien sekoittamisen ja yhdistämisen välttäminen, karanteenissa olevan lapsen tukeminen etäyhteyksin, henkilöstön turvavälit, terapian, kuntoutuksen tai vastaavan lapsen tarvitseman tuen järjestäminen esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tiloissa, tilaisuuksien järjestäminen sekä maahanmuuttotilanteiden oppilaiden huomioiminen.

Takaisin ylös (#main-content) ↑

TILAA UUTISKIRJEEMME